

Geriau, kad termometrai ir svarstyklės nemeluotų

Sveriamus produktus turgavietėse perkantieji dažniausiai nė nesusimąsto, ar paprasčiausio kilogramo mėsos, tiek ir gaus, o gal įsigydami dešimties kilogramų, kaip teigta prekeivis, iš anksto sufasuotų bulvių, kurių vėliau niekas nebesivargina užmesti ant svarstyklės, namo teparsineša vos devynis su puse. Tačiau iš 35 per metus Panevėžio rajone atliktų patikrinimų nustatyta 16 teisinės metrologijos reikalavimų pažeidimų.

Ingrida PAŠKAUSKAITĖ
 "Lėvytės" korespondentė

BULVĖS PALENGVEJO

– Tikriname ūkio subjektus ir fizinius asmenis, matavimo priemonės naudojantis atsiskaitant su pirkėjais tiesioginio pardavimo sandėriuose prekė, paslaugų, žaliavų, energietinių išteklių kiekiui išmatuoti, – sako V. Rukavičienė – Dirbame taip pat sveikatos apsaugos, darbų saugos ir kitose teisinių metrologijai priskirtose srityse. Vykdomė prekių kiekio kontrolę pas gamintojus, fasuotojus, importuotojus bei prekybos įmonėse ir tikriname, ar produkto kiekis, nurodytas ant pakuočių, atitinka joje esančių faktinių kiekių, už kurių turėtų mokėti vartotojas.

Gegužę, kartu su kitomis institucijomis, pasak apskrities metrologų vadovės, tikrinamas UAB „Cetra-3“, vadinamasis Žemdirbių turgus. Labiausiai domėtasi bulvėmis – svoros po dešimtį kilogramų sufasuotos bulvių rezginės. Pasvėrus 32 maišus paaiškėjo, kad vienuolikoje faktinis kiekis buvo mažesnis, kitą dieną viršijo leistiną 150 g paklaidą. Maišuose truko ir 250, ir 500, ir 700 gramų. Tačiau kiti maišai svėrė tiek, kiek reikia. Buvo ir tokių, kurie viršijo nurodytą svorį – užfiksuota iki pusės kilogramo daugiau, nei turėtų būti.

– Manome, kad bulvių svorio nesititikimas lėmė paprasta, bet reikšminga priežastis – nudžiūvimas, nes jokių sąmoningo pikty-

Ingridos Paškauskaitės nuotr.

pastikinti svirtininius svarstyklėmis RP-500.

TIKRINS DAŽNIAU

Anot V. Rukavičienės, tikrinamos ir turgaus prekeivių naudojamoms nuosavos elektroninės ar ciferblatinės svarstyklės bei svarstai. Iš patikrintų dvidešimties elektroninių, vienuolikos ciferblatinė svarstyklė ir keturiolikos svarstai, vienos elektroninės, vienos ciferblatinės svarstyklės ir šeši svarstai buvo naudojami su pasibaigusiu patikros galiojimo laiku. Todėl LMI Panevėžio apskrities skyriaus viršininkė pra-

šo prekiaujančiųjų turgavietėse atkreipti dėmesį į naujai įsigaliojusius norminius aktus.

– Nuo šių metų sausio 1 dienos keičiami nauji reikalavimai dėl naudojamų senesniųjų mechaninių svarstyklų. Pasibaigus dešimties metų pereinamajam laikotarpiui, trūkstant nuo 2001 iki 2011 sausio pirmos dienos per-kurį svarstyklę naudotojai turėjo palaipsniui pakeisti senąsias svarstyklės kitomis, atitinkančiomis reglamentu reikalavimus, ir paaiškėjus, jog daugelis to nepadarė, terminas buvo pratęstas iki šių metų birželio pirmos dienos, su sąlyga atlikti atitiktas įvertinimų ir naudoti reišinėje metrologijoje tol, kol tenkins nustatytus reikalavimus, bet ne ilgiau kaip iki jų retromto.

V. Rukavičienė taip pat pažymi, jog pasikeitė ir elektroninių svarstyklų, kurios turi atitiktas įvertinimo ženką „CE“ ir kitus privalomus ženklus, patikros periodiškas. Nustatytas ankstesnis patikros periodiškas naujoms elektroninėms svarstyklėms buvo dveji metai, o nuo 2010 m. balandžio 9 d. – visų neautomatinė svarstyklė (elektroninių ir ciferblatinė, mechaninių-svirtinių) bendras privalomas patikros periodiškas – ne rečiau kaip kas vienerius metus.

UŽ TRŪKUMA – BAUDA

Pagal papildytą Matavimo priemonių teisinį metrologinį reglamentą reikalaujama matavimo priemonėi atlikti nesilėnė patikrą tuomet, kai ji naudojimo ar saugojimo metu buvo paveikta aplinkos faktoriai, viršijančių gamintojo nustatytus. Lietuvoje pasak V. Rukavičienės, pavojingiausias yra šaltis. Žemos temperatūros paveiktas svarstyklės būtina patikrinti iš naujo, nors ankstesnė patikra dar rebežgalija.

– Ilgusias prekeiviams, tikrininkai turėtų atkreipti dėmesį dėl žiemą nesildomose patalpose naudojamų

elektroninių svarstyklų. Jei techninėje dokumentacijoje ar svarstyklų duomenų plokštelėje nenurodyta kitas, jos gali būti naudojamos ar saugojamos temperatūros srityje nuo -10°C iki +40°C. – Primenama LMI Panevėžio apskrities skyriaus viršininkė, kartu pažymėdama, jog neteisingi rodmenys gali baringai kantuoti. – Fasuotų prekių svorio paklaidos nedidelės. Nuo vieno kilogramo leistina paklaida į minusą – 15 gramų. Jei nustatoma didesnė, skiriamas baudos. Juridiniams asmenims – nuo 300 iki 2000 litų, fiziniams – nuo 100 iki 1000 litų. Jeigu tikrinamas asmuo sutinka su nurodytu pažaidimu ir jei nusizengia pirmą kartą, leidžiama sūrti pusę baudos sumos.

ATSAKO TIE, KURIE SVERIA IR MATUOJA

Informuojama taip pat ir apie Pleno supirkimo taisyklių pakitimus, įsigaliojusius nuo š. m. balandžio 22 dienos. Jų esmė ta, kad iki minėtos datos privalo užtikrinti superkamo pieno kiekio teisingą įvertinimą ir pieno apskaitos dokumentų teisingą išdavimą bei pilnytą priklaus supirkėjui, o dabar gamintojas, perduodantis pieną, iš ūkyje esančių šaldytuvų-talpyklų, pagal kurių rodmenis atsiškaiinama už pieną, atsako už jų metrologinę patikrą, jei pieno pirkimo-pardavimo sutartyje nėra numatyta kitaip. Pieno šaldytuvus-talpyklas metrologiškai tikrinti, V. Rukavičienės teigimu, privalo ne rečiau kaip kas penkerius metus.

– Primename, kad tik pats svarstyklų, pieno šaldytuvų-talpyklų ar kitų matavimo priemonių naudotojas privalo kreiptis dėl jų metrologinės patikros atlikimo, – sako V. Rukavičienė. – Galima kreiptis į valstybinės įmonės Panevėžio metrologijos centrus, adresu: Taisyklų 22, Panevėžys, tel. (8-45) 463347, arba į kitus įgaliojimus turinčius metrologijos centrus ar įmones.